

найперше реалізують свої права і свободи мешканці територіальних громад. Тому вважаємо, що управлінська ефективність мусить бути спрямована на досягнення високої оцінки рівня надання послуг, яка має визначатися за певними критеріями й у відповідності до запроваджених стандартів. Це сприятиме зосередженню уваги на кінцевих результатах з урахуванням якості надання послуги та впливу на рівень життя в конкретній територіальній громаді. При оцінці ефективності діяльності органів місцевої (і не лише) влади потрібно використовувати поняття продуктивності, що спрямована на оцінку кількості ресурсів, які використовуються для надання певних послуг. У критерії продуктивності виражається частина затрат – поточні затрати, наприклад, у кубометрах чи кіловатах, при водозабезпеченні чи водовідведенні. Його використання уможливорює збалансований підхід до процесу надання послуг.

Для реальної оцінки власної роботи, відповідності її результатів очікуванням громадян, органам влади необхідно проводити аналіз своєї діяльності, визначаючи, чому їхнє виконання виявляється гірше очікуваних результатів, або навпаки, перевищує встановлені раніше приблизні результати виконання. Для цього використовують досить прості аналітичні технології, які можуть бути корисними при аналізі результативності органу влади у різних сферах діяльності, яка, завдяки їх використанню, може бути значно поліпшена.

Використані джерела

1. Ворона П. В. Теоретичні аспекти ефективності роботи органів місцевого самоврядування. Державне будівництво. 2009. № 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2009_2_16.

Баранова Уляна

Тернопільський національний економічний університет
(науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу Кривокульська Н.М.)

КОМПЛЕКСНІ РЕГІОНАЛЬНІ ЦІЛЬОВІ ПРОГРАМИ ЯК ФОРМА ПРЯМОГО ДЕРЖАВНОГО ВПЛИВУ НА ЕКОНОМІКУ РЕГІОНУ

З огляду на недостатню участь органів державної влади різних рівнів у процесах, що відбуваються в економіці, доцільним інструментом планування регіонального розвитку є програмно-цільовий підхід.

Крім того, побудова економіки інноваційного типу вимагає чіткості у ідентифікації пріоритетів розвитку держави і її регіонів. Досягти цієї чіткості допомагають програмно-цільове проектування (програмно-цільове управління) і стратегічне планування.

Використання терміну «програмно-цільове проектування» замість терміну

«програмно-цільове управління», вважаємо, є логічнішим, оскільки обумовлено тим, що за своїми характеристиками «проектування», на противагу «управлінню» глибше характеризує програмно-цільовий підхід і його спрямування. Так, управління є процесом, що передбачає здійснення комплексу функцій: планування; організації діяльності; координації; мотивації і контролю. Реалізація кожної з функцій вимагає використання відповідних методів та інструментів впливу, а тому акценти ставляться саме на цьому. Проектування ж асоціюється із змістом завдань, які повинні бути виконані. Про це свідчать наступні визначення дефініції «проектування»: «визначення версій чи варіантів розвитку або зміни певного явища чи об'єкту; конструювання варіантів оптимального майбутнього стану об'єкту; форма випереджального відображення і перетворення дійсності, спрямована на конструювання системи параметрів майбутнього матеріального об'єкту чи якісно нового його стану» [1].

Програмування як форма державного регулювання економіки є особливим способом втручання держави в економіку товаровиробника, який коригує її в потрібному у даний час напрямі, виступає як сучасний метод організації економіки, оскільки не управляє суб'єктами ринку, а лише орієнтує їх у поведінці і забезпечує самостійність; основу програмування становить структурне регулювання з точки зору об'єкта програмування [2].

Суть регіонального програмування полягає в аналізі стану економіки регіону, виявленні проблем регіонального розвитку, які не можуть вирішити ринкові механізми, розробці та реалізації окремих завдань.

У науковій праці [3] виокремлено такі чотири основні причини використання цільового програмування як інструменту державної політики: 1) цільове програмування надає більшої цілеспрямованості роботі урядових структур, уможливорює конкретну оцінку її дієвості; 2) за умов однорічного бюджетного циклу лише цільові програми, розраховані на кілька років, можуть служити засобами планування та здійснення завдань, розрахованих на триваліші терміни; 3) загальнодержавні цільові програми мають можливість об'єднувати національні, регіональні, місцеві, навіть недержавні ресурси, що важко забезпечити в рамках поточної бюджетної діяльності; 4) конкретна цільова програма може виявитися незамінним інструментом, якщо уряд і суспільство стикаються зі складною, масштабною проблемою, яка вимагає значно більших зусиль і ресурсів, аніж це зазвичай виділяється для даної галузі чи сфери діяльності.

Ефективна реалізація регіональних цільових програм досягається завдяки належному управлінню фінансовими ресурсами на основі розробки планів та програм, послідовності їх освоєння, розробки інструментів та заходів їх реалізації. Цільове програмування дозволяє не тільки окреслювати цілі, а й

планувати шляхи та способи їх досягнення, все активніше їх використовувати в регіональних та місцевих програмах [3].

У процесі використання регіональних цільових програм для державного регулювання регіонального розвитку необхідним є:

- чітке визначення пріоритетів розвитку регіону (завдяки закладенню в основу програмно-цільового підходу принципу цілеспрямованості);
- подолання відомчої роз'єднаності (завдяки закладенню в основу програмно-цільового підходу принципу комплексності);
- зосередження ресурсів на вирішенні проблемних питань регіонального розвитку (завдяки закладенню в основу програмно-цільового підходу принципу адресності);
- вирішення питань як поточного, так і стратегічного розвитку регіону (завдяки закладенню в основу програмно-цільового підходу принципу планомірності та «інноваційності програм»).

Загалом, комплексні регіональні цільові програми є дієвим інструментом прямого державного регулювання. Він уможлиблює здійснення цілеспрямованого і активного впливу на соціально-економічні, екологічні та інші процеси задля отримання якісних змін у них, ефективне використання ресурсного потенціалу регіонів.

За сучасних умов регіональні цільові програми виконують роль активного методу регулювання ринкової економіки, інтеграції державних, колективних, приватних інтересів, мобілізації зусиль для проведення активної регіональної політики. Вони дають можливість узгодити територіальні, галузеві та державні інтереси. Отже, об'єктивна необхідність цільового програмування економіки зумовлена потребою глибоких і швидких структурних змін у регіональній економіці та недостатньою ефективністю ринкових механізмів [3].

Використані джерела

1. Безпалько О.В. Соціальне проектування. Київ, 2010. 127с.
2. Швайка Л.А. Державне регулювання економіки: навчальний посібник /Л.А. Швайка. К.: Знання, 2006. 435 с.
3. Про стан та перспективи розвитку підприємництва в Україні: Національна доповідь / [К.О. Ващенко, З.С. Варналій, В.Є. Воротін та ін.]; за заг. ред. К.О. Ващенко. К.: Держкомпідприємство, 2008. 226 с.